

Андрей Воронин
ГОЛЯМАТА ИГРА НА СЛЕПИЯ

Андрей Воронин
Большая игра Слепого
Современный литератор; Мн.; 1999

© Красина Кръстева, превод, 2009 г.
© Орлин Атанасов, художник, 2009 г.
© Книгоиздателска къща „Труд“, 2009 г.

ISBN 978-954-528-893-7

ГОЛЯМАТА ИГРА НА СЛЕПИЯ

Андрей Воронин

Превод от руски Красина Кръстева

КНИГОИЗДАТЕЛСКА КЪЩА **trud**, 2009

ГЛАВА ПЪРВА

Олег Йосифович Брусковицки чу, че под прозорците му изсвистяха спирачки на кола, въздъхна с облекчение и потри ръце. Като никога, те бяха чисти. Бързо мина между столовете, захвърли халата, с който беше наметнат, облече сако и се изпъна пред огледалото.

„Каквото и да говорят, шейсет и пет години са си солидна възраст. Време е да ми дойде акълът в главата. Стига вече гуляи и фусты. Въобще, трябва да го давам по-спокойно... Имам пари. Пет години мога да си свиркам и нищо да не правя. Аванса получих...“.

Авансът не беше голям по сегашния стандарт на Олег Йосифович, но и краят на работата, която вършеше от половин година, не се виждаше. Ще продължава да носи доход.

– Кокошката кълве зрънце по зрънце и гладна не ходи – мърмореше под носа си Олег Йосифович, докато се гледаше в огледалото. – И аз така ще трупам състояние – зрънце по зрънце, долар по долар, стотачка по стотачка.

От година и половина Олег Йосифович не пиеше – откажа водката отведнъж. Въздържанието на реставратора силно учуди приятелите му, защото той пиеше, откакто го познаваха. Мнозина от тях дори шушукаха, че той не може да заспи, ако не удари чаша водка преди да си легне. Вървяха слухове, че е започнал да пие едва ли не от трети-четвърти клас, ако не още от детската градина.

Но ето че Олег Йосифович спря да пие – все едно че с нож отряза, и вече година и половина не близва и капка. В ате-

лието му имаше хладилник, а в него – поне дузина бутилки с примамливи етикети. Пиенето беше за гостите, обичаше да ги черпи – да напълни чашите им догоре с вино или водка. Самият той не докосваше пиенето. Трепереше, потеше се – челото му се покриваше със ситни капчици пот, почти като тези по току-що измъкнатите бутилки от хладилника.

– Ох, не ми е добре – мърмореше Олег Йосифович, докато сядаше на стола. – Но нищо, ще преживея и това.

– Какво ти става? – питаха приятелите.

– Не ми е добре.

– Защо се мъчиш тогава? Съсипваш си нервите с това въздържание, вредиш на здравето си повече, отколкото му помагаш. Стига си се правил на светец!

– Не мога.

– Егати отговора!

– Не мога. Ще седя с вас, ще ви гледам, ще ви се радвам, все едно и аз пия.

За тази година и половина без алкохол здравето на Олег Петрович укрепна. Лицето му от землистосиво стана розово, даже в очите заблестя някакво младежко пламъче. Е, не можеше да си върне косата – плешивото му теме беше розово като на бебе, а под него остатъкът от къдри се вееше като грива.

Реставраторът чу стъпки по дървеното стълбище и забърза към вратата. Гостът беше важен: основният донор, клиентът, за когото Олег Йосифович превиваше гръб от сутрин до късна вечер.

„Най-накрая и моят талант е оценен. А с колко глупости съм се занимавал! Тук поправи икона, там – спретни копие от картина на някой холандски художник – с дивеч и плодове...“.

Подобни картини се търсеха много в последно време. Но за тях плащаха малко, по сто–двеста долара. Може да се живее, но скромно, не можеш да си отпуснеш душата. Но напоследък Олег Йосифович Брусковицки се занимаваше с много по-важна работа.

Той пазеше картините, които му носеха, в желязна огнеупорна каса. Всяка от тях увиваше в меко платно.

Всичките бяха малки и без рамки – спокойно се побираха в касата.

А в какво отвратително състояние му ги носеха! Олег Йосифович се хващаше за главата, нищо че ръцете му обикновено бяха омазани с боя, лепило или лак.

– Господи, Боже мой – тюхкаше се той, – къде е стояла тази картина, та е в такова ужасно състояние?

На някои платна боята се беше отслоила и прозираше грундът.

– Кой ги е подредил така?! – възмущаваше се Олег Йосифович.

– Това не е твоя грижа, Олег Йосифович, твоята работа е друга. Не пипай тези картини, просто ми направи точно такива!

– Същите ли?! – възкликваше Олег Йосифович.

– Да, същите – казваше клиентът и очилата му проблясваха.

Клиентът никога не се събличаше, разхождаше се из ателието с палтото. И което беше странно, за година и половина този мъж нито веднъж не се изцапа, въпреки че в ателието на Брусковицки това не беше трудно. Навсякъде имаше отворени бурканчета с боя, четки, мръсни парцали, шишета с лак, с масла, най-различни разтворители. Те бяха на масите, по табуретките, даже на пода.

Гостът може би някога е бил художник, разбираше от изкуство. Но дясната му ръка винаги бе с черна ръкавица и Брусковицки се досети, че нещо се е случило и тя не служи на собственика си.

Гостът броеше парите с лявата ръка, с нея сочеше допуснатите грешки. Забележките му бяха винаги на място.

– Ето този елемент сякаш стърчи навън от картината, върнете го обратно.

– Не може да бъде!

– Елате тук, погледнете от моето място.

– Да! Прав сте – от този ракурс не я бях гледал.

Подобни разговори се чуваха рядко. Макар и да разбираше от картини, клиентът не се заяждаше за дреболии.

Собственикът на ателието отвори вратата. Гостът влезе с абсолютно безизразно лице, в лявата си ръка държеше

кожено дипломатическо куфарче с кодово заключване. Лъснатите му до блясък обувки изглеждаха като бисери в мръсното ателие на реставратора.

– Добър вечер – процеди гостът и се огледа. Изглежда раздрания фотьойл, заметнат с плат, и внимателно сложи на него скъпото си куфарче. После подаде на домакина лявата си ръка. Брусковицки стисна с две ръце меката длан с дълги, тънки пръсти – бледи, студени, сякаш направена от гипс.

Гостът оправи меката си шапка с широка периферия:

– Как върви?

– Като часовник – промърмори Брусковицки и се облиза.

– Това не е отговор, Олег Йосифович, питам ви сериозно.

– Всичко е наред, Павел Павлович – каза Брусковицки.

Олег Йосифович не знаеше фамилията на клиента си, както не му бе известно и откъде е той. Павел Павлович беше или от Москва, или от Санкт Петербург, а може би от Екатеринбург. Брусковицки не знаеше как да се свързва с него, клиентът идваше сам и без предупреждение.

– Я да видим какво сте ми приготвили.

– Да-да, разбира се. Ще пийнете ли нещо, Павел Павлович?

– Не, няма – поклати глава гостът и присви очи зад скъпите очила с потъмняващи стъкла.

Той беше със скъпо палто, скъпи обувки, скъпа шапка. Кожените ръкавици, ароматът на афтършейфа придаваха на този мъж солиден вид. Приятно беше да си имаш работа с такъв човек – за година и половина Павел Павлович нито веднъж не подведе Брусковицки, плащаше навреме и приемише цената, без да се пазари.

Всичко бе предварително договорено. Когато идваше време да се плаща, коженото дипломатическо куфарче с кодирана закопчалка се отваряше с меко изщракване и сивият плик с парите преминаваше от него върху мръсната маса или направо в ръцете на Брусковицки.

– Ей сегичка, Павел Павлович, разположете се удобно.

– Ще си намеря занимание, не се притеснявайте. Но нямам намерение да стоя дълго.

Брусковицки не предложи на госта да си свали палтото, защото знаеше, че той няма да го направи, а и не искаше да губи време в излишни любезности. Реставраторът винаги беше в приповдигнато настроение в присъствието на този изключителен познавач на неговата работа. Гостът стоеше в средата на ателието, до огромната маса, на която можеше да се играе тенис.

– Ей сегичка. – Олег Йосифович започна да се суети, хвърли се към огнеупорната каса, която на външен вид изглеждаше като обикновен гардероб.

Той отвори първо дървената ѝ вратичка, после стоманената. Във високата, колкото човешки ръст, каса имаше съд с вода, за да се поддържа необходимата влажност за картините. Брусковицки внимателно извади четири неголеми картини и ги сложи на масата.

– Сравнявайте, Павел Павлович, любувайте се.

– Запалете лампата, ако обичате.

– А, да-да. – Брусковицки щракна два ключа и силна светлина заля масата.

Картините се съживиха мигновено, заблестяха. С лявата си ръка, ловко като фокусник, Павел Павлович извади бяла кърпичка, сгъната на четири, докосна с нея потръпващите си, пресъхнали устни, едва-едва килна шапката си назад и се приведе над картините.

Брусковицки не издържа:

– Е, защо мълчите?

– Да ви кажа честно, Олег Йосифович, доволен съм от нашето сътрудничество. Ние с вас чудесно се разбрахме. Ако обичате, обърнете картините...

– Разбира се, разбира се – вече без да се суети, реставраторът обърна картините с лицевата страна към покривата с хартия маса.

– Може ли лупа?

– Заповядайте. – Увеличително стъкло с костена дръжка се появи на края на масата.

Павел Павлович небрежно взе лупата и започна да разглежда обратната страна на една от картините. Премина към следващата, върна се на първата...

– Е, и? – отново не издържа Брусковицки.

– Точно каквото ми трябва. И видът им е такъв, сякаш петдесет години са били в някое мръсно, абсолютно неподходящо за съхраняването им мазе.

– О, да, постарах се, ден и нощ превивах гръб. Успях да намеря абсолютно същото платно, моето е съвсем като на оригинала. Най-вероятно е изтъкано по същата технология.

– Прилича си, прилича си – кимаше с глава Павел Павлович.

На Брусковицки не му се искаше да се разделя с картините и се помотаваше, макар да разбираше, че вече няма власт над тях: идеално направените копия вече принадлежат на клиента. Брусковицки не питаше откъде са се взели оригиналите, от кой музей или хранилище ги е измъкнал Павел Павлович. Разбираше, че за него е по-добре да не задава много въпроси, още повече че клиентът плащаше щедро.

Павел Павлович продължаваше да сверява копията с оригиналите.

– Даа. Знаете ли, Олег Йосифович, вие погубвате таланта си.

– Какво говорите, Павел Павлович, таланта или го има, или го няма. Той е като парите.

– А, парите... – хладно подхвърли гостът, – донесох това, което ви обещах.

– Не съм се съмнявал – малко превъзбудено отвърна Брусковицки, – вие нито веднъж не сте ме подвеждали. И аз също не съм ви подвеждал, нали, Павел Павлович?

– Добре, добре – кимна гостът. – Значи така, Олег Йосифович, след две седмици, а може и по-рано, отново ще намина към вас, ще донеса още две картини. Едната е нарисувана върху дъска, втората – върху платно. Ще ви се наложи да се постараете и да намерите сандалово дърво от средата на деветнайсети век.

– Да, ще бъде трудничко – замисли се Брусковицки и пъхна ръце в джобовете на самото си. – Сандалово дърво... Май знам откъде да го взема.